

Talab me se paisa kaṭe ke bare me

PALM skim karamcharilong ke khatin ek gāid

Jab kām kare lagega to paisa kaise kaṭi

Āp ke bos kuch chij ke khatin paisa pahile se bhar de he jis se āp ke Aṣṭrelia me pahuche ke aṣān hoe jae.

I kharcha āp ke pahila 12-16 hapta ke talab me se kaṭ ke āp ke bos ke bharae he. I dheyan me rakh ke ki āp ke pās roz ke rahan sahan ke khatin prayapt paisa bache to paisa ke kaṭaoti ke dher talab me bāt dewa jae he.

I bahut jaruri he dheyan me rakhe ke ki pahile 12-16 hapta tak (ya usse jada) āp ke pās utna paisa nāi bachi ki āp apan ghare bheje sako.

PAISA KE KAṬAOTI ĀP KE KĀM KE OFA LEṬA ME SAMJHAWAL HE AUR US ME SHAMIL HE:

Āp ke Aṣṭrelia ke plain ke bhaḍa aur eāpoṭ se āp ke rahe la jagha aur kām la jagha tak ke pahuchae ke kharcha.

Visa ke aplikaishan ke kharcha.

Kām suru kare se pahile ke kharcha jaise medical ekziminaishan, sui, aur ḍrag ṭest.

Pahila talab se pahile ṭhōra se edvans paisa jis se āp rahe ke suruwat sakta kare.

Āp ke talab me se chalte rahe la kaṭaoti

Pahila 12-16 hapta ke bād jab āp ke suruwati kharcha kaṭ jai, tab bhi kuch chalte kharcha rahi jon āp ke bos āp ke har talab se kaṭi.

Suruwat ke kharcha aur chalte kharcha (ke kaṭaoti) Aṣṭrelia me jagha jagha alag rahi, dusra dusra kām ke bhi alag rahi aur yaha tak ki ek hi ṭīm ke admilong ke stithi ke anuser alag alag rahi.

CHALTE KAṬAOTI ME KUCH CHIJ JON SHAMIL RAHI U HE:

Rahe la jagha (aur kabhikabhi uske bonḍ) agar u āp ke bos thik karis he.

Swast ke insurans (i Visa ek jarurat he).

Khana (agar dewa jae he).

Āe jae ke kharcha (kām pe āe jae ke, aur kabhikabhi vyaktigat istamāl ke).

Ghar ke bil ke kharcha jaise (baṭṭi ke, ges ke, pāni ke), inṭanet, fenicha, aur ghar ke safai aur gaḍnas ke. Dheyan rakhna ki i kharcha āp ke hapta ke renṭ me sait samil rahi yato i alag kharcha rahi aur iske alag kaṭaoti rahi.

JARURI

Āp ke bos āp ke paisa tabe kaṭe sake jab āp likhit me razi bhaya he aur u paisa āp ke koi kām me āis he. Apan rikod ke khatin sab fom jon āp sain kara he uske accha se rakhna jis se ki āp ke koi bhi sawal ke ṭaem u āp ke maddat kare.

Asli kaṭaoti sait kām ke ofa leṭa se alag rahi

Kabhikabhi Aṣṭrelia āe se pahile kuch chijlong ke sahi dām nai pata rahe, jaise ki rahe la ghar ke aur plain ke bhaḍa tumar boss tumar Visa apruv hoe ke bād bhare he, tabe se tumar kām ke ofa leṭa me jon dām likhan rahe he u khali ek raf anumān rahe he. Sahi kharcha ke dekh ke sait tumar paisa kitna kaṭi u badal jai aur jab tum Aṣṭrelia āe jaega tab u konfem hoi.

Jab āp kām suru kar dega, tab āp ke bos āp ke ek nawa talab kaṭe la fom dai (ya kām la ofa leṭa) jis me sahi kharcha aur kaṭaoti dewal rahi sain kare ke. Āp mango koi bhi badalao ya nawa kataoti se razi hoe jao. Dheyan rakhna ki āp sab nawa badlao ke samaj gaya he sain kare se pahile.

Agar āp apan nawa kām ke ofa nai samjha he to plis āp apan ṭim liḍa ya bos se bāt karna. Āp PALM skim sapoṭ sebis ke bhi koṭeṭṭ kare sakta he i lain pe (1800 51 51 31), fea wok ombadsmen ke kol karo (13 13 94) ya to apan yunian ke agar āp ek memba he.

JARURI

Agar āp hoṭikalcha me kām karta he to kaṭāi la ṭaem ap kitna ghanṭa kām karega uspe sake asar āe. Ap ke bos āp ke talab me se kitna paisa kaṭe he uske badal dai taki āp ke pās khana aur rahe ke khatin prayapt paisa rahe. Ap apan ghare apan parwār ke pās sait i ṭaem paisa nai bhej paega.

Apan talab ke bare me āp ke konchi chahi jane ke

- āp ke talab har hapta ya foṭnaiṭli (har dui hapta) pe mili – āp ke kām la ofa leṭa me i jankari samil rahi.
- āp ke pahila pura talab mile se pahile āp ke sait ek ya dui hapta wait kare ke paḍi.
- āp ke bos sait talab kaṭe se pahile wait kari jab tak ki āp ke pura talab nai mili.
- kuch boslong sait āp ke lamba ṭaem dai sab paisa bhare ke.
- har ek kataoti ke rakam mango āp ke pae slip pe dikhao.

Chuṭṭi aur āp ke hak

Āp ke talab kamti hoe jai agar āp kām la ṭaem kām pe nai rahega. Ful ṭaem aur pāt ṭaem karamcharilong ke sik liv aur enual liv ke hak he, aur i liv jaise jaise samae jae he u baḍhte jae he. Keshual karamcharilong agar bimār rahe he to chuṭṭi sake le lekin ulong ke sik liv ke paisa nai mili aur ulong ke enual liv nai baḍhe he. Niche āp ke enual liv aur sik liv ke hak dewal he.

Enual liv jis me paisa mile he

- Ful-ṭaem karamcharilong: ek sāl pe char hapta (bis kām karela din ke barabar).
- pāt-ṭaem karamcharilong: ek sāl pe char hapta (ek hapta me kitna ghanta pāt-ṭaem kām kare he usse ajeṣṭ kara jae).
- keshual karamcharilong: kuch nai.

Sik liv jis me paisa mile he

- ful-ṭaem aur pāt ṭaem karamcharilong: ek sāl pe das din.
- keshual karamcharilong: kuch nai.

Agar āp ke pās apke talab ya kitna paisa kaṭe he uske bare me koi sawal rahi, to āp apan bos se pahile puchna.

Ṭranspoṭ

Kām pe āe aur jae la kharcha sab karamchari ke alag rahi aur Aṣṭrelia ke alagalag jagha pe bhi alag rahi. Kām pe āe jae ke khatin āp ke bos sait āp ke ṭranspoṭ arainj kari ya to āp pablik ṭranspoṭ ya baisikal sakta yus kare, ya āpan gaḍi ke sakta ayojan kare.

Agar āp āpan bos se gaḍi hāya karega to kontreṭṭ ke samapti pe u gaḍi āp ke nai rahi. Hāya kare ke kharcha me samil he: kharcha jaise (insurans, rejistraishan, pāt aur maintenans). Fiul ke kharcha (ek hapta ke fiul ke kharcha lagbhag \$50 se \$150 tak) ya jada jon āp ke alag se bhare ke paḍi ya joḍan rahi. Apan bos se chek kar lena.

Sab ṭranspoṭ jon āp ke bos dewe he mango surakchit raho aur uske dām mango sahi raho. Jab āp Aṣṭrelia me accha se bas jaega to āp ke hak he apan ṭranspoṭ apne chune ke.

Rahe la jagha (ghar)

Āp ke bos koshish kar ke āp ke khatin ek ghar khoji jon surakchit rahe, bahut mahnga nai rahe, aur āp ke kām ke nazdik rahe, lekin i nirbhar he ki u taem pe konchi uplapdhd he.

Āp ke ghar ke kharcha nirbhar rahi kuch chij pe jaise kon jagha he, kitna baḍa aur kon rakam ke ghar he, uske sanghe fenicha he ki nai, inṭanet ya aur subidha jaise baṭṭi pāni. Iske matlab he ki āp ke sait āpke ṭim ke aur jan se alag paisa (jaḍa ya kamti) bhare ke paḍi.

Jab āp Aṣṭrelia me accha se bas jaega to āp ke hak he apan ghar chune ke, lekin agar āp hua se dusra jagha jae mangta he to āp ke apan bos ke taem se pahile batae ke paḍi. Āp ke bos āp ke batai ki kitna hapta nikle se pahile āp ke notis de ke paḍi.

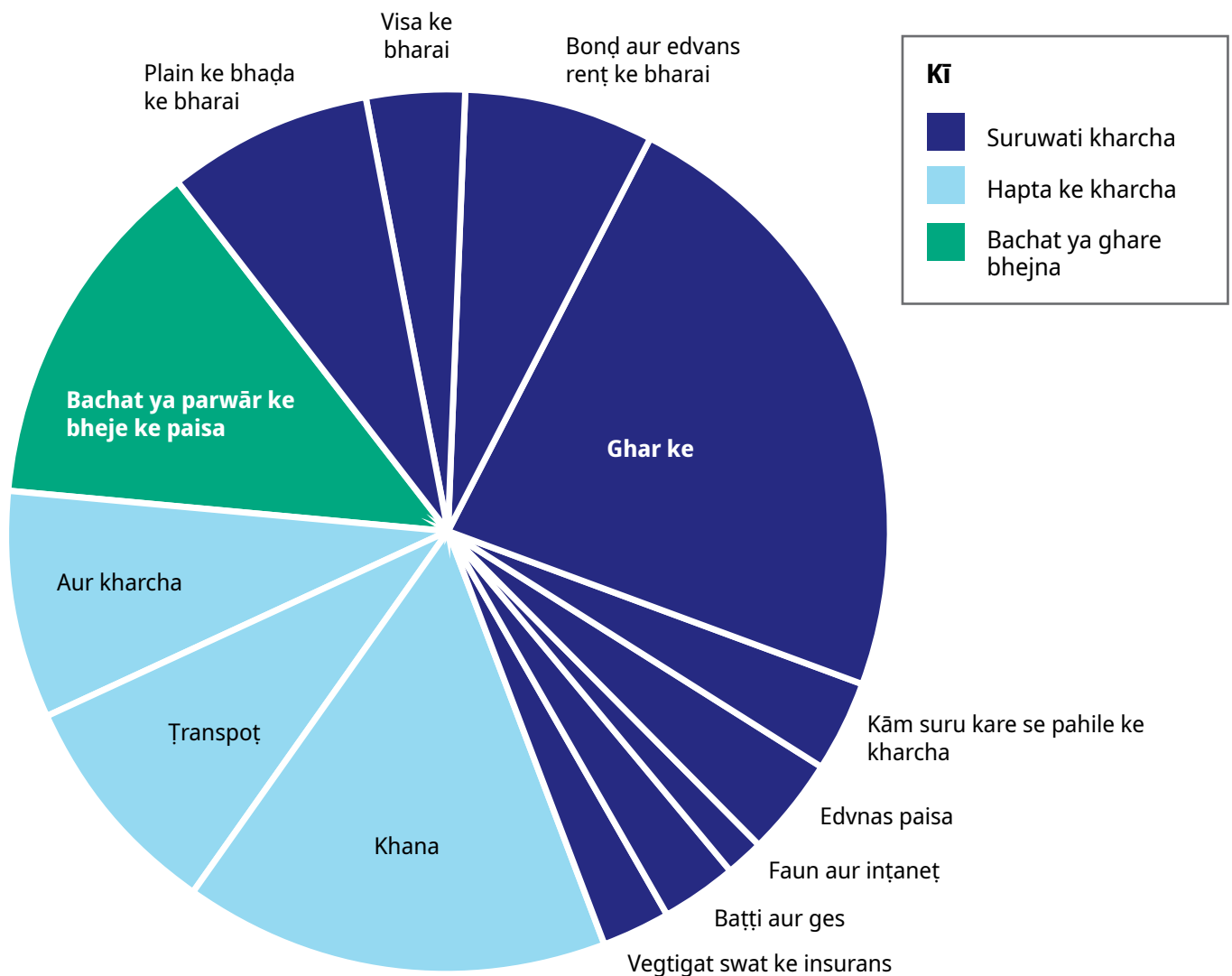
Kafi rahe la jagha suruwat me ek bonḍ ke paisa bhi joḍe he. Agar āp propaṭi ke demaj kara to u bonḍ ke paisa se u demaj ke thik kare ke kharcha bhara jai.

Karamcgarilong ke hapta ke kharcha ke udhāran

Pahila 12-16 kām kare la hapta me se paisa kaṭi

Niche dewal daegrem dikhae he ki āp ke hapta ke talab se lagbhag kaisan kaṭaoti hoi jis se suruwat la kharcha bhae raha jaise: plain ke bhaḍa¹, Visa aplikaishan ke kharcha, kām suru kare se pahile ke kharcha, aur jon paisa edvans me mila raha. Daegrem dikhae he lagbhag kitna paisa i ek ek chij me kharcha bhae hoi.

I sab kharcha āp ke bos ke āp ke pahila 12-16 hapta ke talab me se kaṭ ke bharai.

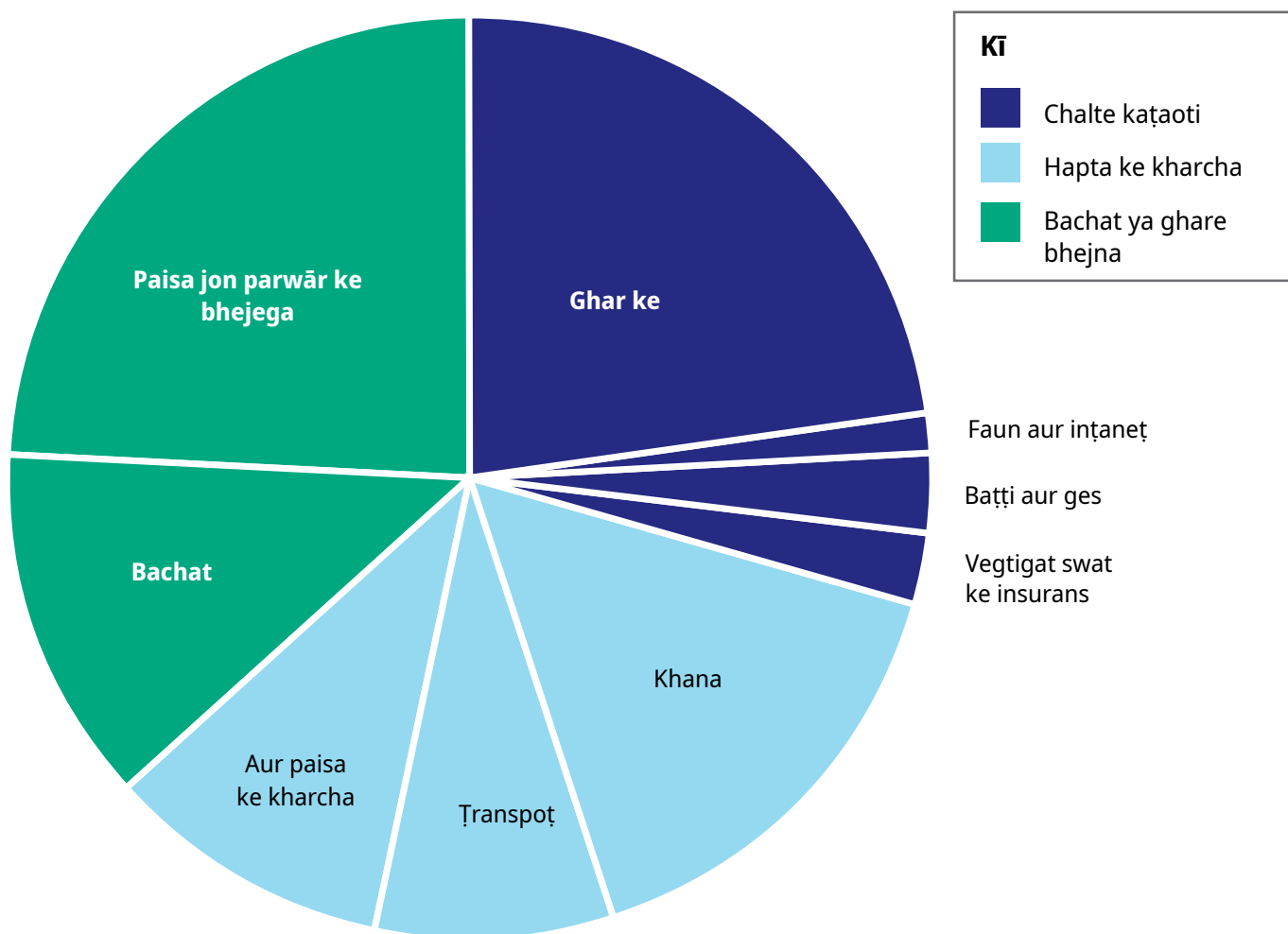
1. Plis dheyan rakhna ki Aṣṭrelia ke bhaḍa dusra dusra desh se alag he.

Karamcgarilong ke hapta ke kharcha ke udhāran

Suruwati ke sab kharcha bharae ke bād ke kharcha

Aṣṭrelia me rahan sahan ke kharcha sait āp ke desh se jada mahanga hoi. Tayar rahna roz ke chij jaise khana, ghar ke rent aur ṭranspoṭ ke jada bhare ke.

Niche dewal daegrem āp ke accha sanket de he āp ke hapta ke kharcha ke bare me suruwati sab kharcha bharae ke bād me. I daegrem dikhae he lagbhag kitna paisa ek ek chij pe lagi.

Konchi karo agar āp apan pae slip nai samaj pata he

Apan bos se pahile bāt karo. Agar aur sawal he to i jagha pe koshish karo pata lagae ke:

1. Apan desh ke liazon ofisa se bāt karo ya Pesifik ya Timor-Leste karamchari bheje la sadas se.
2. Pasifik Aṣṭrelia Laiba Mobiliṭi (PALM) skim ke sewa bibhag ke sampark karo i lain pe (1800 51 51 31- fri kol).
3. Fea wok ombaḍsmen (Aṣṭrelia sarkar ke ek saotantir bibhag jon muft me maddat de he) ke sampark karo (13 13 94) pe. Kaṭaoti pe jankari ke khatin dekho: <https://www.fairwork.gov.au/pay/deducting-pay-and-overpayments>.
4. apan yunian ke sampark karo agar āp ek memba he.

Aṣṭrelia me rahan sahan ke Kharcha

Aṣṭrelia me rahan sahan ke kharcha sait āp ke desh se jada mahanga hoi. Tayar rahna roz ke chij jaise khana, ghar ke rent aur transport ke jada bhare ke.

Sab jaruri sauda jon Aṣṭrelia ke supamakeṭ me mile he uske niche ek list dewal he. Plis dheyān rakhna: I list khali ek raf gaid he. Sab chij ke dām alag rahi jon nirbhar rahi āp ke rahe la jagha, kon sizan he aur chij ke uplabdhi pe.

Āp i list ke istmāl kar ke apan hapta ke bajaṭ sakta he banae. Kabhikabhi sasta paḍe he chijlon ke dher matra me kharide se. Āp sait i onlain karansi badle la ṭul (jaise www.oanda.com), ke istmāl mangta kare i pata lagae ke ki āp ke desh me i chijlong ke dām kitna hoi!

Chijlong ke dām ke namuna ek Aṣṭreli ke supamakeṭ me					
Chij: Dūdh, 2L Dām: \$2.80		Chij: Anḍa, ek darjan Dām: \$4.00-\$7.00		Chij: Baṭā, 250g Dām: \$3.00-\$5.00	
Chij: Āllu Dām: \$3.00-\$5.00		Chij: Kumāla Dām: \$3.00-\$5.00		Chij: Ṭamāṭar Dām: \$8.00-\$10.00	
Chij: Gājar Dām: \$2.00 ek kg		Chij: Kabij (gobhi) Dām: \$7.00		Chij: Mix vegetābal, pekaṭ Dām: \$3.00-\$5.00 ek kg	
Chij: Murgi (ek pura aur kaccha) Dām: \$7.00-\$10.00		Chij: Breḍ, 700g laof Dām: \$3.00-\$5.00		Chij: Āpul Dām: \$3.00-\$5.00 ek kg	
Chij: Ṭin la bīf, 340g Dām: \$2.50		Chij: Āṭa, ek kg Dām: \$1.50		Chij: Orenj jus, 2L Dām: \$5.00	
Chij: Bīf Dām: \$16.00-\$26.00 ek kg (nirbhar kare kaise gos kaṭṭa he)		Chij: Ṭin Tuna, 95g Dām: \$1.00		Chij: Kera Dām: \$2.00-\$5.00 ek kg	
Chij: Sosaj Dām: \$12.00-\$14.00 ek kg		Chij: Mins mīṭ Dām: \$13.00-\$19.00 ek kg		Chij: Machri, baramunḍi Dām: \$18.00-\$25.00 ek kg	
Chij: Chaur Dām: \$2.00 ek kg		Chij: Nūḍals, 5 pek Dām: \$4.00		Chij: Ṭi beg Dām: \$3.00-\$5.00	
Chij: Paṣṭa, 500g Dām: \$1.50		Chij: Ṭin la bīn, 400g Dām: \$2.00		Chij: Inṣṭanṭ kofi, 200g Dām: \$8.00	
Chij: Ṭoilāṭ paipa, 20 pek Dām: \$12.00		Chij: Londri Ditejanṭ, ek liṭa Dām: \$3.00		Chij: Tutpaist, 140g Dām: \$2.50	
Chij: Shempū 350ml Dām: \$6.00		Chij: Sābun 5 pek Dām: \$4.00		Chij: Dīoḍranṭ, 250ml Dām: \$4.50	

